

Силабус курсу

Антикорупційна політика держави

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 08 «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Освітньо-професійна програма «Право»

Дні занять: середа (лекції), середа (практичні заняття)

Консультації: понеділок

Рік навчання: III, Семестр: VI

Кількість кредитів: 5. Мова викладання: українська

Керівник курсу

Доктор філософії, викладач кафедри адміністративного права та судочинства

Тетяна КУЗЬ

Контактна інформація e-mail: t.kuz@wunu.edu тел. 0979428307

Опис дисципліни

Метою вивчення вибіркової дисципліни є сприяння становленню сучасної всебічно-розвинутої висококваліфікованої особистості, здатної на достатньому рівні володіти знаннями у сфері антикорупційного законодавства; а також сформувати та розвинути правові знання студентів, уміння аналізувати нормативно-правові акти та інші документи; виробляти навички самостійного аналізу корупційних явищ, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації; виробляти настанови на оволодіння професійними вміннями та навичками; а також допомогти студентам сформувати ціннісні орієнтири відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення кваліфікації адміністративних корупційних правопорушень в процесі правозастосовної діяльності; формувати високий рівень правової свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей. Найважливіші світоглядні ідеї та категорії, які підлягають засвоєнню під час вивчення дисципліни, пов'язані з розумінням студентами причин та наслідків корупції в Україні та здійснюваних антикорупційних заходів.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення дисципліни спрямовується на формування у студентів вмінь та навичок, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам основних посад працівників, та завданням, які ставляться перед працівниками на конкретному етапі розвитку українського суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основоположні концепції теорії і практики реалізації антикорупційної політики;
- історичний досвід реалізації антикорупційної політики;
- характеристики загальних засад реалізації антикорупційної політики;

- конституційну регламентацію реалізації антикорупційної політики;
- конституційно-правові основи організації і діяльності антикорупційних органів;

Вміти:

- володіти навичками ефективного пошуку інформації у відкритих джерелах даних та аналізу отриманої інформації у сфері антикорупційного права;
- вміло кваліфікувати те чи інше протиправне корупційне діяння;
- володіти досконалыми знаннями структури органів у сфері антикорупційної діяльності;
- оволодіти практичними навичками підготовки юридичних документів у сфері антикорупційного законодавства (зокрема, щодо притягнення до адміністративної відповідальності).

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Поняття корупції як негативного явища	З'ясувати поняття та основні риси корупції, причини її поширеності	Опитування, практич. завдання
2/1	Історія формування антикорупційного законодавства	Засвоїти етапи розвитку антикорупційного законодавства в Україні, проблеми у визначенні напрямів антикорупційної стратегії.	Тести, опитування, практич. завдання
4/2	Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення	Закріпити знання про осіб, які можуть нести відповідальність за корупційні діяння та діяння, пов'язані з ними.	Тести, опитування, практич. завдання
4/2	Загальна характеристика превентивних антикорупційних заходів	З'ясувати коло превентивних антикорупційних заходів та порядок їх застосування.	Тести, опитування, практич. завдання
4/2	Органи, які провадять антикорупційну діяльність	Дослідити структуру органів, які здійснюють заходи щодо запобігання корупції, засвоїти повноваження кожного спеціального суб'єкта.	Тести, опитування, практич. завдання
2/1	Юридична відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією	Дослідити особливості застосування законодавства про притягнення до відповідальності за правопорушення, пов'язані з	Тести, опитування, практич. завдання

	правопорушення	корупцією, проаналізувати їх види.	
4/1	Адміністративні корупційні правопорушення: поняття і види. Проведення в справах про адміністративні корупційні діяння	Дослідити правила притягнення до адмінвідповідальності за вчинення адмінправопорушень, пов'язаних з корупційними.	Опитування, практичні завдання
4/2	Кримінальна відповідальність за корупційні правопорушення	Дослідити поняття корупційних кримінальних правопорушень та особливості притягнення до кримінальної відповідальності за їх вчинення.	Опитування, практичні завдання
4/1	Державний захист осіб, які надають допомогу в запобіганні та протидії корупції	Дослідити коло осіб, які надають допомогу у запобіганні корупції, гарантії їхньої безпеки, правила інформування про виявлене корупційне правопорушення.	Тести, Опитування, практичні завдання
2/1	Основні напрями антикорупційної діяльності на сучасному етапі існування української держави	Проаналізувати основні напрями антикорупційної діяльності та перспективи її розвитку.	Тести, опитування, практичні завдання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти:

1. Заходи протидії корупції: прийнято Міжнародною асоціацією шефів поліції та Національним центром з питань політики забезпечення законності 30 квітня 1990 р.
2. Інструкція про порядок організації обміну інформацією між структурними підрозділами Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної податкової адміністрації України, Державної прикордонної служби України, Державної митної служби України в діяльності з виявлення та припинення корупційних діянь в правоохоронних органах: наказ МВС, СБУ, ДПСУ, Адміністрації державної прикордонної служби України та Державної митної служби України від 23.03.2009 за № 124/936/139/199/250. *Офіційний вісник України*. 2009. № 57. Ст. 2009.
3. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку: прийнятий резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 1979 р. / укл. В. С. Семенов, О. Н. Ярмиш та ін. Харків: Ун-твнутр. справ, 1997. С. 155-159.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради України*. 1984. Дод. до № 51. Ст. 1122.

5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 49. С. 20-48.
6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності. *Офіційний вісник України*. 2006. № 14. С. 1056.
7. Конвенція про корупцію у контексті кримінального права (ETS 173), прийнято Радою Європи (м. Страсбург) 4 листопада 1998 р., і відкрита для підписання 27 січня 1999 р.: матеріали міжнародного семінару «Антикорупційні розслідування та стратегія попередження корупції». Київ, 15-16 травня 2002 року.
8. Конституція України: прийняття на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. К., Преса України, 1997.
9. Концепція подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності»: Затверджена Указом Президента України від 11 вересня 2006 року. № 742.
10. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: конвенція Ради Європи (ратифікована Україною 18 жовтня 2006 року). *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 47-48. С. 2028.
11. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2001, № 25-26, ст.131.
12. Національна програма боротьби з корупцією: Указ Президента України від 10 квітня 1997 року. № 319.
13. Питання запобігання та протидії корупції в органах виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 року № 1422. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1422-2009-%EF>.
14. Питання Національного антикорупційного комітету: Указ Президента України від 1 вересня 2011 року №890/2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=275/2010>.
15. Податковий Кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
16. Практичні заходи боротьби з корупцією: резолюція підготовлена секретаріатом 8 Конгресу ООН по попередженню злочинності і ставлення до правопорушників (Гавана, серпень-вересень 1990 р.) / упоряд. М. І. Камлик та інші // Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію. К.: Школяр, 1999. 480 с.
17. Про адміністративну реформу: Указ Президента України/
18. Про вдосконалення координації діяльності правоохоронних органів по боротьбі з організованою злочинністю: Указ Президента України від 12 лютого 2000 року № 229. *Офіційний вісник України*. 2000. № 7. С. 267.
19. Про Вищий антикорупційний суд Закон України від 7 червня 2018 року - чинне законодавство станом на 14 червня 2018 року (офіційний текст). К.: Паливода А.В., 2018. 24 с.
20. Про Державне бюро розслідувань Закон України від 12 листопада 2015 року - чинне законодавство станом на 15 березня 2016 року (офіційний текст). К.: Паливода А.В., 2016. 36 с.
21. Про додаткові заходи щодо посилення боротьби із злочинністю та зміцнення правопорядку в Україні: розпорядження Президента України від 28 вересня 1992 року № 150/92-рп. *Голос України*. 30.09.1992. № 186.
22. Про запобігання корупції Закон України від 14.10 2014 року № 1700. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 49. Ст. 2056.
23. Про засади запобігання і протидії корупції [№ 1506-VI]; Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень [№ 1507-VI]; Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення [№ 1508-VI]: Закони України. Офіц. вид. К., 2009. С. 67.

24. Про затвердження Методичних рекомендацій для державних органів та органів місцевого самоврядування з питань протидії корупції: наказ Головного управління державної служби України від 13 жовтня 2005 року № 244.
25. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року/ URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
26. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 березня 1997 р. / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
27. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.
28. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року №1698-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>.
29. Про національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379
30. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1992, № 22, Ст. 303.
31. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 35. С. 358.
32. Про реформу кримінального судочинства: Указ Президента України. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244894464&cat_id=244277212.
33. Про стан виконання законів і постанов Верховної Ради України з питань правопорядку і заходи щодо посилення боротьби із злочинністю: постанова Верховної Ради України від 26 січня 1993 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 11. С. 87.
34. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016, № 31. Ст. 545.
35. Про схвалення Концепції Державної програми інформаційно-телекомунікаційного забезпечення правоохоронних органів, діяльність яких пов'язана з боротьбою із злочинністю: розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 року № 754-р.
36. Рамкова конвенція по боротьбі з корупцією: матеріали Багатогалузевої групи з проблем корупції / Рада Європи. - Страсбург, 1997. 15 травня.
37. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: прийнято Радою Європи 9 вересня 1999 р. (ратифіковано Законом України від 16 березня 2005 р. № 2476- IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 16. С. 266.

Література:

1. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією: наук.-практ. комент. / С. С. Чернявський, Р. А. Сербин, І. Д. Пастух та ін. Київ : Нац. акад.внутр. справ, 2020. 90 с.
2. Антикорупційні органи країн Європи: ключові превентивні механізми: збірка-звіт кращих практик для Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: https://nazk.gov.ua/sites/default/files/zbirkazvit_krashchih_praktyk_dlya_nazk.pdf
3. Головкін Б. М. Про корупцію в приватному секторі. Часопис Київського університету права. 2020 № 4. С. 347-354.
4. Гречанюк Р. Національні антикорупційні стратегії в системі запобігання корупції України. Актуальні проблеми правознавства. 3 (19).2019. С. 29-35.
5. Грищук М. Політика України у сфері запобігання і подолання корупції: проблемні аспекти та перспективи удосконалення. Актуальні проблеми правознавства. № 2. 2021. URL : <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1203>.

6. Гура В. В. Поняття корупції як економіко-правового феномену. Вчені записки Університету «КРОК»: зб. наук. праць. Київ: ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК», 2021. Вип. № 4 (64). С. 76-84.
7. Запобігання корупції у приватному секторі: монографія [Б.М. Головкін, В.С. Батиргарєєва, О.В. Новіков та ін.] за заг. Ред. Б.М. Головкіна. Харків: Право, 2020. 286 с.
8. Запобігання корупції, Навчальна література, Ювілейна серія НЮУ 215 років, видавництво Право, Б.М. Головкін, 2019
9. Звіт USAID щодо оцінки корупційних ризиків у правничій сфері. URL: https://drive.google.com/file/d/1eS7NvOhB67r5xtssZI1h916sjpibWyr3/view?fbclid=IwAR1sOj1jR9SNgXUveKkJdpOyrb6aKTknEHFQMml_1A1M85by9tTVhDta354
10. Кобко Є. Інститут викривачів як інструмент запобігання та протидії корупції в Україні. Підприємництво, господарство і право. №1. 2021. С. 136- 141. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2021/1/24.pdf>.
11. Комзюк М. А. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Науковий вісник публічного та приватного права. № 4. 2021. С.162-170. URL: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2021/4/30.pdf>.
12. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / за ред. М.І. Хавронюка. К.: Москаленко О.М., 2019. 464 с.
13. Корчак Н., Корчак Я. Запобігання та протидія політичній корупції: правовий аспект. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління. № 13. 2020. С. 34-44.
14. Кузь Т. В., Присяжнюк М. О. Окремі питання дослідження принципів адміністративної процедури. Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний довід: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 19-20 квітня 2024 р.). Тернопіль, 2024. С. 77-79
15. Кузь Т.В. Зарубіжний досвід організації діяльності органів юстиції регіонального рівня та можливість його використання в Україні. «П'ятдесят перші економіко-правові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – Львів, 2020.- С.59-62
16. Кузь Т.В. та ін. Правове забезпечення публічного адміністрування в сфері економіки: колективна монографія. Тернопіль: Вектор, 2022. 170
17. Кузь Т.В. Механізм інтеграції послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через центри надання адміністративних послуг: теоретичний та практичний аспект. Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна візія та виклики глобалізації»: матеріали ХХ Міжнар. наук.-практ. конф.молод. вчених [м. Тернопіль, 19 травня 2023р.]. Тернопіль : ЗУНУ.2023
18. Кузь Т.В. Особливості інтеграції послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через центри надання адміністративних послуг. «Право в умовах воєнного стану: проблеми та перспективи»: матеріали Всеукр.наук.-практ. конф. [м.Тернопіль, 12 травня 2023 р]. Ірпінь: Державний податковий університет.2023
19. Кузь Т.В., Шевчук О.Р Порядок державної реєстрації шлюбу в Україні та державах ЄС: порівняльно-правовий аспект. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція», 2021. №51
20. Кузь Т.В., Шевчук О.Р Правове забезпечення інформаційної безпеки процесу надання електронних адміністративних послуг. Актуальні проблеми правознавства. 2021. № 1 С. 59-65.
21. Кулик К. Д. Деякі питання запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у приватному секторі. Запобігання корупції у приватному секторі: матеріали наук.-практ. онлайн «круглого столу», присвяч. 25-річчю із дня створення НДІ вивчення проблем злочинності та 95-річчю із дня народження акад. Володимира Сташиса (м. Харків, 1 лип. 2020 р.). Харків: Право, 2020. С. 85-89.

22. Кулик К. Д. Щодо питання запровадження антикорупційного моніторингу в Україні. Юридична осінь 2020 року: зб. тез доповідей та наук. повідомл. учасників міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених (Харків, 23 листоп. 2020 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана. Харків, 2020. С. 129-131.
23. Лекційні матеріали до тренінгового навчального курсу для працівників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування «ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»
24. Лукашевич С. Ю. Принципи антикорупційної політики та антикорупційної діяльності. Запобігання корупції у приватному секторі: матеріали наук.-практ. онлайн «круглого столу», присвяч. 25-річчю із дня створення НДІ вивчення проблем злочинності та 95-річчю із дня народження акад. Володимира Сташиса (м. Харків, 1 лип. 2020 р.). Харків: Право, 2020. С. 92-96.
25. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / Н.О. Армаш, Т.О. Коломоєць, Д.В. Приймаченко, В.В. Шаблистий та ін.; за заг. ред. Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 588 с.
26. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / В.С. Ковальський, О.І. Миколенко, Є.Л. Стрельцов, О.І. Клименко. К.: Юрінком Інтер, 2019. 380 с.
27. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» Київ: Юрінком Інтер, 2020. 348 с
28. Новіков О. В. Проблеми участі громадськості у запобіганні корупції. Питання боротьби зі злочинністю. Харків, 2019. Вип. 37. С. 58–72.
29. Пасека О. Ф. Співвідношення понять «правопорушення, пов'язане з корупцією», «корупційне правопорушення» та «корупційний злочин». Право і суспільство. № 2 (Ч. 2). 2020. С. 197-203.
30. Пивоваров В. В., Сірець О. О. Жертва і віктимологічні чинники у механізмі корупційного діяння. Право і суспільство. 2020. № 1. Ч. 2. С. 121-12
31. Практичний посібник щодо роботи з викривачами для уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції / Департамент запобігання та виявлення корупції. К., 2021, 116 с.
32. Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі [Текст] : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 9–10 груд. 2020 р.) : у 2 ч. / [редкол.:В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ :Нац. акад. внутр. справ, 2020. – Ч. 1. – 300 с.
33. Резюме моніторингового звіту щодо виконання норм Закону України «Про запобігання корупції» в частині захисту викривачів центральними органами виконавчої влади та обласними державними адміністраціями у 2020 році. – Київ: ТОВ РЕД ЗЕТ, 2021. – 52 с.
34. Трепак В. М. Теоретико-прикладні проблеми запобігання та протидії корупції в Україні. – На правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінальновиконавче право». – Львівський національний університет імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України; Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Київ, 2020.
35. Франчук В. В., Корецька-Шукевич Д. Д. Правопорушення, пов'язані з корупцією: адміністративно-правові засади протидії: монографія. Варшава: ЛьвДУВС, 2021. 183 с

Політика оцінювання

- Політика щодо деделайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням

термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час розв'язування задач.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота.	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи блоку 1 і 2.

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)